Lietas Nr. C10064913
Lietas arhīva Nr. C-0649-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Bauskā 2013.gada 19.septembrī.

Bauskas rajona tiesa

tiesnese I.Andžāne, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers.B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2013.gada 27.maijā tiesā saņemta /pers. A/ maza apmēra prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu /datums/ dzimušā /pers. C/ uzturam. Prasītāja norādījusi, ka atbildētāja nemaksā uzturlīdzekļus bērna uzturam, viņai ar tiesas spriedumu atņemtas dēla aizgādības tiesības. Lūgusi piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus minimālo uzturlīdzekļu apmērā bērna uzturam. Prasība pamatota uz Civillikuma *(turpmāk tekstā - CL)* 179.pantu. Prasītāja nav lūgusi iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbildētājai par lietas ierosināšanu paziņots uz prasības pieteikumā norādīto atbildētājas deklarētās dzīves vietas adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (14.lietas lapa).

/pers. D/ nav sniegusi rakstveida paskaidrojumu, *nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē*.

Civilprocesa likuma *(turpmāk tekstā - CPL)* 250^{25}.panta pirmajā daļā noteikts, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots 2013.gada 30.augustā. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

/datums/ dzimis /pers. C/, personas kods /personas kods/, dzimšanas apliecība /apliecības numurs/ (8.lietas lapa).

Prasītāja lūgusi piedzīt no /pers. B/ uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam viņas labā, prasību pamatojot uz Civillikuma 179.pantu. Prasītāja bijusi spiesta celt tiesā prasību, jo atbildētāja materiālu palīdzību nesniedz.

CL 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Savukārt bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu [garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam].*

Ar Vecumnieku novada bāriņtiesas 2012.gada 04.aprīļa lēmumu Nr.1-6/20 nolemts iecelt /pers. A/ par nepilngadīgā /pers. C/ aizbildni.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektā daļa paredz *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Prasītāja norādījusi, ka atbildētāja nesniedz palīdzību bērna uzturēšanai. Prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās

minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesa atzina, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kas noteikts ar likumu. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

/pers. D/ nav iesniegusi pierādījumus, ka maksā uzturlīdzekļus bērna uzturēšanas izdevumu segšanai prasītājai, kura aprūpē bērnu, vismaz minimālajā apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētājas, kā bērna mātes pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņas spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus, uzturlīdzekļi no atbildētājas piedzenami tādā apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa atzina, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC- 254). Uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. CPL 42.panta pirmajā daļā noteikts, *ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir Ls 720,00. Tātad valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta (a) apakšpunktu ir Ls 108,00.

Tiesa atzina, ka no atbildētājas /pers. B/ par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 108,00 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm Ls 4,30.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33., 34., 35., 39., 42., 43., 74., 93., 189., 193., 204.[1], 250.[25].pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2013.gada 27.maija **/pers. C/**, dzimis /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **Ls 60,00** (sešdesmit lati) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu **Ls 108,00** (viens simts astoņi lati), nosakot atbildētājai termiņu sprieduma par tiesas izdevumu - valsts nodevas piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **Ls 4,30** (četri lati un 30 santīmi), nosakot atbildētājai termiņu sprieduma par tiesas izdevumu - ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis-21499 atbildētāja vārds, uzvārds, juridiskas personas nosaukums). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2013.gada 19.septembra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Andžāne